

Vleermuisonderzoek te Rozendaal in 2008

W. den Boer

2008

Opdrachtgever
DHV

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Gebiedsbeschrijving	3
3	Methode	3
4	Resultaten de Del	4
4.1	De Del	4
4.2	Dorpsschool de Steenhoek	4
4.3	De Kleiberglaan	4
5	Conclusies	5

1 Inleiding

In de gemeente Rozendaal worden het verplaatsen van een dorpsschool alsmede de restauratie van een school voor voortgezet onderwijs voorbereid. Het betreft de planlocaties de Del, de Steenhoek en de Kleiberglaan. In het kader van de Flora- en Faunawet dienen de betreffende locaties onderzocht te worden op aanwezigheid van beschermde flora en fauna. In opdracht van DHV BV heeft ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot in december van 2007 een quick-scan uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna in de plangebieden. Hieruit kwam de noodzaak naar voren voor aanvullend onderzoek naar vleermuizen. Daartoe heeft DHV BV in 2008 aan Van der Goes en Groot de opdracht verleend tot het uitvoeren van een vervolgonderzoek naar vleermuizen in de plangebieden.

2 Gebiedsbeschrijving

De Del

Onderzoekslocatie de Del bestaat uit een tweetal sportvelden, omgeven door zandlichamen met daarop houtopstanden (houtwallen) van vooral Beuk en Zomereik. Plaatselijk staan er ook Berken, naaldbomen en ondergroei met struiken. De twee sportvelden, die als zodanig nauwelijks meer worden gebruikt, bestaan uit een grasvegetatie met enkele kruidensoorten. De zandige ondergrond is ongelijk met kuilen en bobbels. Aan de zuidkant van het terrein, langs de Del, staat een laag gebouw dat als atelier in gebruik is. De Del zelf is een smalle weg met laanbeplanting van oude Beuken.

De Steenhoek

Onderzoekslocatie de Steenhoek betreft een scholengebouw voor lager onderwijs. De dorpsschool wordt omgeven door een schoolplein, enkele schuurtjes en stallingen, een zandbak en speeltoestellen. Aan de noordkant staat een boomgroep van een tiental Zomereiken. Verder zijn er langs de zuid- en westzijde nog enkele kleine lage bosschages aanwezig met struiken.

De Kleiberglaan

Onderzoekslocatie de Kleiberglaan betreft een gebouwencomplex van de scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs Het Redens. Tussen de verschillende gebouwen zijn enkele binnentuinen aanwezig. Langs de west- en zuidkant zijn verharde entrees en een plein te vinden. Aan de noordkant is een overdekte fietsstalling aanwezig. De oostkant van het terrein bestaat uit een groot gazon met enkele vrijstaande Zomereiken en Berken, begrensd door een struweel. Langs het plangebied lopen de Ringallee en de Kleiberglaan, beide met oude laanbomen.

3 Methode

Aan de hand van een inventarisatie zijn zowel het vóórkomen alsmede de verspreiding van vleermuizen in de onderzoeksgebieden in kaart gebracht. Tevens is het belang van de plangebieden voor vleermuizen onderzocht door te zoeken naar verblijfplaatsen, trekroutes en foerageergebieden (gebiedsfuncties). Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een interne handleiding. Deze handleiding volgt de meest recente versie van het protocol voor vleermuisinventarisaties zoals dat is opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus.

Aan de hand van visuele inspectie bij daglicht zijn potentiële verblijfplaatsen in gebouwen en beplanting vastgesteld. Zo kunnen sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen (verblijven) worden gevonden. Het feitelijke terreingebruik door vleermuizen is 's nachts met behulp van een batdetector onderzocht. Aan de plangebieden zijn 3 tot 4 bezoeken volbracht in de periode juni en juli van 2008. Zie voor data, weercondities, opzet en de geleverde inzet van de bezoeken Tabel 1, Tabel 2 en Tabel 3 betreffende respectievelijk de plangebieden de Del, de Steenhoek (Dorpsschool) en de Kleiberglaan (scholengemeenschap "Het Rhedens").

Tabel 1.

Overzicht en informatie van de veldbezoeken ten behoeve van het vleermuisenonderzoek in plangebied de Del te Rozendaal in 2008.

Datum	Tijd	Weer	Opzet	Inzet
25-06	21:30 – 22:00	n.v.t.	Visuele inspectie naar mogelijke verblijfplaatsen	1 persoon
26-06	0:25 – 2:00	Bew: 0/8, Wind: ZW 2-3, Temp: 17°C	Terreingebruik, vliegroutes en foerageergebieden	1 persoon met batdetector
10-07	3:45 – 5:15	Bew: 8/8, Wind: W 2, Temp: 17°C, lichte regen	Terreingebruik en verblijfplaatsen (zwermactiviteit)	1 persoon met batdetector

Tabel 2.

Overzicht en informatie van de veldbezoeken ten behoeve van het vleermuisenonderzoek in plangebied de Steenhoek te Rozendaal in 2008.

Datum	Tijd	Weer	Opzet	Inzet
25-06	23:40 – 0:15	Bew: 2/8, Wind: ZW 3, Temp: 17°C	Terreingebruik, vliegroutes en foerageergebieden	1 persoon met batdetector
10-07	3:45 – 4:25	Bew: 8/8, Wind: W 2, Temp: 17°C, lichte regen	Terreingebruik en verblijfplaatsen (zwermactiviteit)	1 persoon met batdetector
22-07	4:00 – 5:30	Bew: 8/8, Wind: NW 2, Temp: 13°C	Verblijfplaatsen (zwermactiviteit)	1 persoon met batdetector

Tabel 3.

Overzicht en informatie van de veldbezoeken ten behoeve van het vleermuisonderzoek in plangebied de Kleiberglaan te Rozendaal in 2008.

Datum	Tijd	Weer	Opzet	Inzet
25-06	22:30 – 23:30	Bew: 2/8, Wind: ZW 3, Temp: 17°C	Visuele inspectie en terreingebruik; vliegroutes en foerageergebieden	1 persoon met batdetector
26-06	3:30 – 5:15	Bew: 0/8, Wind: stil, Temp: 12°C	Lokaliseren verblijfplaatsen (inzwermen)	1 persoon met batdetector
10-07	4:30 – 5:15	Bew: 8/8, Wind: W 2, Temp: 17°C, lichte regen	Terreingebruik en verblijfplaatsen (zwermaactiviteit)	1 persoon met batdetector
22-07	4:00 – 5:30	Bew: 8/8, Wind: NW 2, Temp: 13°C	Verblijfplaatsen (zwermaactiviteit)	1 persoon met batdetector

4 Resultaten de Del

4.1 De Del

Verblijfplaatsen

Zowel in de houtwallen rondom de sportvelden als mede het atelier-gebouwtje zijn geen kraamverblijven van vleermuizen aangetroffen. Wel werd het atelier gebruikt door twee Gewone dwergvleermuizen als verblijfplaats. De dieren werden kort zwermend en vervolgens invliegend waargenomen aan de zuidkant van het gebouw. Of er buiten de onderzoeksperiode vleermuizen in het gebouw verblijven is niet onderzocht en derhalve niet uitgesloten.

Vliegroutes

Langs de zuidkant van het plangebied staat langs de Del een laan van hoofdzakelijk oude Beuken. Deze laan fungeert als belangrijke trekroute voor verschillende vleermuissoorten. Er werden gedurende de onderzoeksperiode langstrekkende Gewone dwergvleermuizen, Ruige dwergvleermuizen, Laatvliegers en Rosse vleermuizen waargenomen.

Langs de houtwallen werden wel enkele langsvliegende Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers waargenomen, maar als (onderdeel van) een belangrijke vliegroute leken deze beplantingen gedurende de onderzoeksperiode niet te fungeren.

Langs de noordrand van het onderzoeksgebied ligt een betonnen wandelpad bovenop de houtwal. Over het beschutte pad werden meermalen langsvliegende Gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Foerageergebieden

Met name boven de noordelijke van de twee sportvelden werden tijdens de bezoeken jagende vleermuizen waargenomen. Meerdere Laatvliegers en Gewone dwergvleermuizen jaagden langdurig boven het grasland en langs de houtwal. De (voormalige) sportvelden fungeren als foerageergebied voor meerdere Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers.

4.2 Dorpsschool de Steenhoek

Verblijfplaatsen

Hoewel de potenties wel aanwezig zijn, werden er gedurende de onderzoeksperiode geen vleermuisverblijven in het gebouw aangetroffen. Kraamkolonies van vleermuizen waren er in het plangebied niet aanwezig. Of er buiten de onderzoeksperiode vleermuizen in de gebouwen verblijven is niet onderzocht en derhalve niet uitgesloten.

De hoge Zomereiken direct ten noorden van de dorpschool en de verdere lage beplanting rond het terrein, bevatten (nog) geen holten die gebruikt kunnen worden als vleermuisverblijven.

Vliegroutes

Door de zeer beperkte oppervlakte en het ontbreken van sterk lijnvormige landschapselementen in het plangebied zijn vliegroutes niet aanwezig. Alleen langs de Jagermeesterlaan werden enkele langsvliegende Gewone dwergvleermuizen waargenomen, maar deze vlogen buiten de omgrenzing van het plangebied.

Foerageergebieden

Er werd slechts sporadisch een jagende vleermuis op het terrein waargenomen. Het betrof telkens een Gewone dwergvleermuis. Het gebied is gedurende de onderzoeksperiode geen belangrijk foerageergebied voor vleermuizen gebleken.

4.3 De Kleiberglaan

Verblijfplaatsen

Hoewel de potenties in ruime mate aanwezig zijn, werden er gedurende de bezoeken geen vleermuisverblijven in de gebouwen aangetroffen. De beplanting en bomen op het terrein zelf zijn niet geschikt voor vleermuisverblijven. Kraamkolonies waren er in het plangebied niet aanwezig.

Vliegroutes

Er zijn op het terrein zelf geen belangrijke vliegroutes voor vleermuizen aangetroffen. Wel vormen de hoge bomenlanen langs de zuidkant (Ringallee) en westkant (Kleiberglaan) net buiten het plangebied belangrijke vliegroutes. Vroeg in de nacht werden hierlangs meerdere trekkende Laatvliegers waargenomen. Slechts een enkele Laatvlieger passeerde de schoolgebouwen langs de oostzijde.

Foerageergebieden

Rondom de bebouwing werden op enkele plaatsen jagende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het betrof jagende dieren aan de oost-, west- en zuidkant van het terrein. Ook boven de aanwezige binnentuinen werden enkele jagende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Vrijwel de gehele nacht vond deze

jachtactiviteit plaats en duurde tot in de ochtendschemer.

Overige fauna

Bij het invallen van de avond kwamen uit de beplanting langs de oostgrens van het plangebied Konijnen tevoorschijn. De dieren graasden vooral op het gazon voor de struwelen en een enkele keer aan de westzijde vlakbij de gebouwen. In totaal werden zeker tien individuen waargenomen. Ook werd hier een Egel gezien.

5 Conclusies

Er zijn geen kraamkolonies van vleermuizen in de plangebieden aangetroffen. Het atelier langs de Del werd wel gebruikt door een tweetal Gewone dwergvleermuizen als verblijfplaats. De invliegopening bevond zich aan de zuidkant van het gebouw.